

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1940 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner angående ändring av gällande bestämmelser om ortsavdrag enligt skatteförfattningarna.

(2:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 70 i första kammaren av herr *Holstenson* m. fl. och nr 80 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Norregård m. fl., har hemställts, att »riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville göra framställning, avseende att i samband med omprövning av dyrortsgrupperingsproblemet under beaktande av i motionen framförda synpunkter även omprövas upphävandet av ortsgraderingen i fråga om de bevillningsfria skatteavdragen och beredande av ökat skatteunderlag genom generell tillämpning av nu för ortsgrupp I gällande familjeavdrag».

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt 48 § 1 mom. kommunalskattelagen indelas samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd i fem ortsgrupper, av vilka ortsgrupp I omfattar orter med de billigaste och ortsgrupp V orter med de dyraste levnadskostnaderna.

Jämlikt 48 § 2 mom. nämnda lag äger skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, att å den i hemortskommunen taxerade inkomsten åtnjuta *kommunalt* ortsavdrag (grundavdrag och familjeavdrag) på sätt framgår av följande sammanställning:

	O r t s g r u p p				
	I	II	III	IV	V
	k r o n o r				
Grundavdrag	340	380	420	460	500
Familjeavdrag för hustru och barn under 18 år, vardera.....	160	160	180	180	200

I samband med 1938 års skattereform genomfördes vid statsbeskattningen en omläggning av de efter ortsgrupper graderade statliga ortsavdragen. Denna omläggning innebar en höjning av de i nämnda avdrag ingående familjeavdragen. Reformen innebar vidare, att för ensamstående skattskyldiga infördes särskilda bestämmelser i fråga om det statliga ortsavdraget. Någon ändring i principerna för ortsgruppsindelningen ägde emellertid ej rum. Enligt 16 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall sålunda det statliga ortsavdraget bestämmas med hänsyn till de ortsgrupper, som omförmälas i 48 § 1 mom. kommunalskattelagen.

Jämlikt förenämnda 16 § 1 mom. äger skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret och som ej är ensamstående, att å det taxerade beloppet åtnjuta *statligt* ortsavdrag med belopp som framgå av nedanstående sammanställning:

	O r t s g r u p p				
	I	II	III	IV	V
	k r o n o r				
Grundavdrag och familjeavdrag för hustru, vartdera	600	640	680	720	760
Familjeavdrag för de två första barnen under 18 år, vartdera	460	500	540	580	620
Familjeavdrag för de övriga barnen under 18 år, ettvar	700	760	820	880	940

Utskottet.

Enligt gällande bestämmelser indelas samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd i ortsgrupper. I likhet med motionärerna finner utskottet den nuvarande dyrortsgrupperingen icke vara så tillfredsställande som önskvärt vore. Detta förhållande har redan tidigare varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 263 till 1938 års riksdag med förslag till civilt avlöningsreglemente m. m. framhöll nämligen riksdagen i skrivelse nr 388 önskvärdheten av att åtgärder vidtoges för att fullständiga och förbättra metoderna för grupperingsarbetet. Att under nu rådande förhållanden ändra ortsgrupperingen finner utskottet emellertid icke vara lämpligt. Utskottet har därför i sitt betänkande nr 28 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 146 till årets riksdag angående ytterligare förlängd giltighet av gällande skattegruppering föreslagit riksdagen att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att den nuvarande indelningen i ortsgrupper skall äga giltighet till och med utgången av år 1942. Utskottet förutsätter emellertid, att en översyn av grunderna för skattegrupperingen kommer att äga rum, så snart detta lämpligen kan ske, samt att därvid tagas under övervägande alla de förhållanden som böra beaktas i förevarande sammanhang.

I fråga om de skattefria avdragens storlek får utskottet erinra om att såsom framgår av det föregående ortsavdragen vid statsbeskattningen blevo

föremål för omreglering så nyligen som år 1938. Frågan om ortsavdragen vid den kommunala beskattningen är för närvarande under utredning inom kommunalskatteberedningen. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke nu böra närmare ingå på de av motionärerna berörda spörsmålen angående de skattefria ortsavdragen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 70 av herr Holstenson m. fl. och II: 80 av herr Pettersson i Norregård m. fl., angående ändring av gällande bestämmelser om ortsavdrag enligt skatteförfattningarna, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 maj 1940.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Johan Bårg, friherre Lagerfelt, Viktor Larsson, Wahlmark, Sköldén, Bengtsson, Sjödahl, Elon Andersson, Ekman och Velandér; samt

från andra kammaren: herrar Anderson i Norrköping, Lövgren, Björklund, Olsson i Gävle, Andersson i Dunker, Ericson i Boxholm, Werner i Hultsfred, Hammarlund, Lundell och Baeckman.

Reservation

av herrar Sköldén, Andersson i Dunker och Hammarlund, vilka ansett, att utskottet bort, i anledning av de likalydande motionerna I: 70 av herr Holstenson m. fl. och II: 80 av herr Pettersson i Norregård m. fl., hemställa,

»att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder för skyndsam översyn och omprövning av nu gällande ortsavdrag i syfte att åstadkomma såväl större rättvisa i skattehänseende olika medborgaregrupper emellan

som ock en i nuvarande läge välbehöfelig ökning av skatteunderlaget eventuellt genom provisorisk tillämpning för hela landet av nu för ortsgrupp I gällande ortsavdrag.»

Särskilt yttrande

av herr *Lundell*, som ansett att utskottets eget uttalande bort så formuleras, att därav klart framgått:

»1) att utredning rörande de för olika orter gällande levnadskostnaderna bör, därest ej krigs- eller andra onormala förhållanden göra det olämpligt, föreligga färdig i god tid före utgången av 1942. Härvid bör tillses att de nyttigheter och tjänster, som å olika orter prissättas, äro med varandra fullt jämnghoda, varvid å jämförelse mellan bostadsförmåner i stad och på landsbygd särskild omsorg behöver nedläggas. Utgående skatter böra vid levnads-kostnadsberäkningarna ej medtagas;

2) att därest levnadskostnaderna å olika orter efter en sådan efter rationella grunder verkställd utredning visa endast obetydliga skillnader, bör skattegrupperingen upphöra och ortsavdrag framdeles utgå med lika belopp för alla kommuner. I sådant fall är det naturligt att även lönegrupperingen och grupperingen av folkpensionernas tilläggs pensioner för framtiden upphöra;

3) att därest åter levnadskostnaderna å olika orter efter ifrågavarande utredning visa betydande skillnader skall ny skattegruppering äga rum (eventuellt med färre ortsgrupper) med bestämmande av såväl de kommunala som de statliga ortsavdragens höjd i de olika ortsgrupperna i nära anslutning till utredningsresultatet. Kommunalskatteberedningen bör rimligen avvakta detta resultat, därest den avser att föreslå ändringar i de kommunala ortsavdragen.»